

EL MICALET GALACTIC

Propostes didàctiques

La fada dels Somnis

Elaborades per Fina Girbés

L A F A D A D E L S S O M N I S

D E S C R I P C I Ó

Autora: *Mercé Viana*

Il·lustracions: *Ramon Pla*

Edicions Bromera / Alzira, 2003

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 91

Format: 13 × 20,5 cm, 88 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 8 anys. Des de la primera pàgina els infants podran gaudir d'un món de fantasia. Tant el país on transcorre la història com els personatges són d'allò més originals. De fet, en un lloc on els somnis són ben habituals, el protagonista és incapaç de somiar. L'autora fa gala d'una gran imaginació que conduirà els lectors per un univers màgic que, malgrat les diferències, identificarà sovint amb el món real. Per això mateix, els adults poden prendre nota de les situacions «molt humanes» que planteja la història a fi de provocar la reflexió i el debat.

RESUM ARGUMENTAL

Al país de Magimagi viuen els mag-mag. Són éssers molt peculiars, alegres i treballadors. Però Murfi és un mag-mag solitari que fa patir el seus pares perquè a penes ix de casa i, des de ben menut, no fa més que llegir i inventar al seu laboratori. Com a única companyia té el gat Paulí i el ratolí Tararí.

Un dia ha d'anar a la botiga de Paquipaca per a comprar un component d'una poció màgica. És aleshores quan escolta dues magues parlar de l'existència dels somnis. Naturalment, se

sorprén perquè ell mai no havia sentit parlar d'aquest tipus de fenòmens, ja que no n'havia viscut mai cap i desconeixia, fins i tot, el significat de la paraula «somni».

Comença, llavors, una lluita personal per aconseguir somiar. Primer, el nostre protagonista pregunta als seus veïns grans i menuts què s'ha de fer per tenir somnis, però no obté cap resposta vàlida. Després, intenta trobar una fórmula que li proporcione els somnis. No obstant això, li fallen tots els intents. Decebut i pesarós, decideix aconseguir el seu objectiu com siga. Aleshores, es fa invisible i furta el somnis dels veïns. Ho fa amb un encanteri: capta els somnis mentre la gent dorm, els guarda en una motxilla especial i gaudeix dels somnis furtats posteriorment, gràcies a un aparell de vídeo de disseny propi.

Tot això fa que prompte els habitants de Magimagi noten efectes estranys, com una gran melangia i tristesa que els dificulten la vida de cada dia. Per això, es posen d'acord i visiten la fada dels Somnis. Aquesta els indica l'estratègia per resoldre el problema.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

En aquesta història el protagonista fa palesa una actitud antisocial que és el detonant de tots els conflictes, ja que, com és evident, per a la consecució de la felicitat són necessàries les relacions interpersonals i la comunicació entre les persones. Unes habilitats, aquestes, que Murfi no posseeix i, en conseqüència, el protagonista no se'ns presenta com un heroi, sinó que, per contra, el seu comportament produeix un rebuig per part del lector que el porta a condemnar com a dolentes les actuacions d'aquest. També destaquen, com no, algunes de les seues qualitats dignes d'imitació.

D'altra banda, l'autora s'acosta als infants amb el seu vocabulari planer i alhora ric en recursos especialment destinats a la menudalla: argot de l'edat, abundància d'exclamacions, expressions rimades, cançonetes... També la fantasia, portada a l'extrem

en el somnis dels personatges, possibilita la connexió amb els lectors d'aquestes edats tan avesats a les transformacions i exageracions de la realitat.

Així doncs, encara que el protagonista és un antiheroi, cal destacar que les respostes dels adults que l'envolten i les de la fada dels Somnis reforcen tota una sèrie de valors positius que, juntament amb l'estil àgil i directe, fan del llibre una eina aprofitable per a l'educador que, entre altres temes, pot suggerir la reflexió i el debat al voltant d'aspectes com:

- La curiositat per descobrir i per aprendre que tenen en aquestes edats i que hem d'aprofitar al màxim.
- La necessitat de compartir el sentiments i de fugir de l'aïllament personal que deshumanitza.
- Una valoració adequada del temps personal per tal de saber distingir perfectament que és realment «perdre el temps».
- L'assumpció de l'error com a propi de la naturalesa humana.
- La constància que comporta no rendir-se davant de les dificultats i l'esforç per superar-les.
- La recerca de solucions als problemes mitjançant la reflexió.
- La importància del comportament positiu de l'adult que és imitat pels menuts.
- Els somnis i les il·lusions com a components de l'alegria i el benestar de les persones.
- L'intercanvi de suggeriments i propostes que possibiliten l'enriquiment social i la solució de conflictes.
- La coneixença del funcionament democràtic com a ideal per a la societat.
- El sentit de l'humor presentat com a aspecte positiu de les persones.
- La importància del consens i la presa conjunta de decisions que possibilita una convivència pacífica i conciliadora.
- La desqualificació de la mentida com a generadora de conflictes i creadora de desconfiança.

- El rebuig de la supèrbia i l'exalçament de la solidaritat, la comprensió i el perdó.
- La paciència com a qualitat desitjable en la persona i, més encara, si la seua tasca és l'educació.

L'AUTORA

Mercé Viana va nàixer a Alfafar, l'any 1946. Estudià magisteri i es llicencià en filosofia i ciències de l'educació. Treballa en l'ensenyament i, en l'actualitat, es dedica a la formació del professorat. Ha obtingut diversos premis de narrativa infantil i juvenil. Amb *El cas misteriós de la lletra malalta* guanyà la segona convocatòria del Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre, 1997. També ha rebut el premi La Forest d'Arana de poesia.

Ha col·laborat en revistes literàries i de caràcter didàctic, i ha escrit nombroses obres de ficció literària adreçades, principalment, als infants. Per això, Mercé Viana s'ha convertit en una de les autores valencianes de literatura infantil més conegudes. Entre les seues obres, destacaríem *La princesa pitudeta i panxudeta* (1988); *El fantasma poruc de Vineifuig* (1989); *Paparota, ui quin cotxe!* (1990); *Un globus i mil forats* (1990); *Cuagroga, una fada trastocada* (1991); *El bagul de les disfresses* (1994); *El misteri de l'andana* (1997); *El secret de l'estora Leonora* (2003); i *Els pirates van a Egipte* (2003).

A més, en Edicions Bromera ha publicat *El mag Floro* (1992), *El savi Ciril* (1994), *El cas misteriós de la lletra malalta* (1998), *Un pintor molt guai* (1999) i *Bum-bum! El fantasma esvalotat* (2000).

L'IL·LUSTRADOR

Ramon Pla va nàixer a València el 1974. Ha estudiat ensenyaments artístics a l'Escola d'Artesans, i disseny gràfic i il·lustració

a l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de València. La seua trajectòria se centra en el còmic. En aquest terreny ha publicat dos *comicbooks* per a *Imágenes Comics* i ha fet diverses exposicions col·lectives. Així ha il·lustrat títols com *Billy Budd, el mariner*, *La draga Draga*, *La fada Masovera* i *La fada dels Somnis*. En l'actualitat compagina la seua tasca d'il·lustrador amb la de dissenyador en la firma Porcelanas Lladró.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Aquesta història de mags, somnis fantàstics i encanteris ofereix a l'educador uns ingredients atractius a l'hora de presentar el llibre i motivar els alumnes a la seua lectura. Abans de llegir pot plantejar-se l'activitat següent: una pluja de somnis. Cadascun dels alumnes escriu un somni que haja tingut i ho fa dins d'una cartolina blanca retallada en forma de gota de pluja i, després, es decora l'aula amb les diferents gotes, com si ploquera. Aquesta activitat garanteix la identificació dels infants amb els somnis de la història i, per tant, una major complicitat i interès.

Com que l'objectiu principal d'aquesta col·lecció és el plantejament lúdic de la lectura, s'intenten oferir propostes que engresquen, fins i tot, abans d'obrir la primera pàgina del llibre. Una exposició de jocs de màgia, aportats pels alumnes, a l'aula, o bé la celebració d'una trobada de mags casolans, on cadascú mostre algun truc senzill que conega, poden ser l'aperitiu que òbriga la gana de llegir el llibre.

D'altra banda, a més de la fitxa de lectura, pensada per a després de llegir, les activitats complementàries pretenen donar un ventall de possibilitats de treballar el text de manera distesa. I també barregen procediments variats. Així, mentre que en les activitats 2, 3 i 4 s'extrauen, del mateix llibre, vocabulari i recursos emprats per l'autora, les activitats 5, 6, 7 i 8 busquen la creativitat escrita a imitació de la imaginació i fantasia de la història.

La dramatització, tan necessària per a l'edat a què va adreçat el llibre (primer i segon cicle de Primària), queda garantida en les activitats 9, 10 i 11. Per a l'activitat número 10 caldrà habilitar una capsa de cartró gran amb un forat al mig perquè faça de túnel de transformació. És clar que aquesta pot donar peu a una activitat plàstica si es vol confeccionar de manera col·lectiva el túnel o, també, a una activitat escrita per a posar-li nom a l'artefacte creat. De segur que els mateixos infants, amb el seu enginy, multiplicaran les possibilitats apuntades.

També l'activitat número 12 es pot ampliar convidant a portar acudits escrits de casa, a buscar-ne en llibres o revistes, per tal d'aconseguir exercitar habilitats lingüístiques diverses: l'expressió oral (concurs d'acudits), l'expressió escrita (elaboració d'un recull d'acudits), dramatització (escenificació d'acudits per grups), etc.

Per acabar, activitats com la 15 i 16 tenen l'avantatge de ser considerades com un joc pels infants i, sense que se n'adonen, treballen la percepció i la rapidesa visual tan necessàries per al lector.

SOLUCIONS D'ALGUNES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES PLANTEJADES

–SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 1

enigmàtic, misteriós, ocult/ orgullós, superb, envanit,
/divertit, entretingut, interessant/ ràpid, veloç, intrèpid/
nerviós, intranquil, neguitós/ valent, gosat, eixerit

–SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 3

1-d, 2-f, 3-a, 4-b, 5-c, 6-e

–SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 4

1. Dir-se a l'orella una fórmula màgica.
2. Preguntar a sa mare com es somiava.

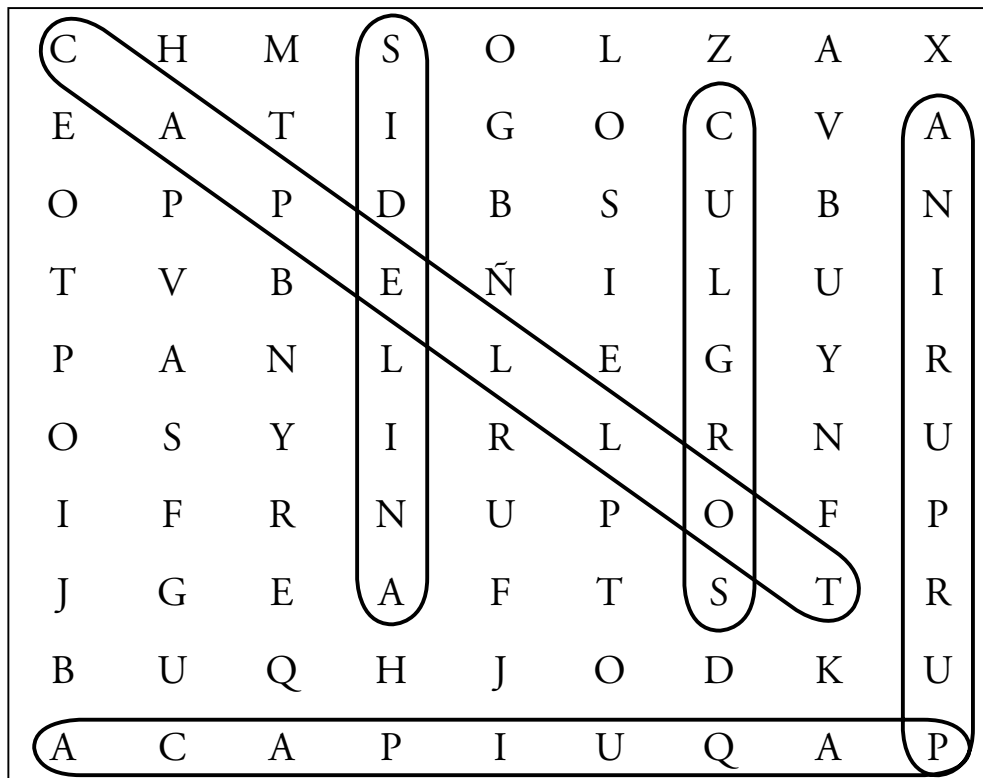
3. Beure's una poció màgica que el faça somiar.
4. Preguntar a un grup de xicots malcriats.
5. Visualitzar els somnis en un vídeo de disseny propi.
6. Fer-se invisible.
7. Furtar els somnis de tots els habitants de Magimagi.

–SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 9
cos-concentrat-tos-forat-costat-feroç

–SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 13

Em trobava sobre unes roques contemplant la mar, quan va eixir un dofí de plata i va començar a parlar-me. Després, vaig pujar sobre el seu llom i em va portar a visitar la mar de pigues.

–SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 16

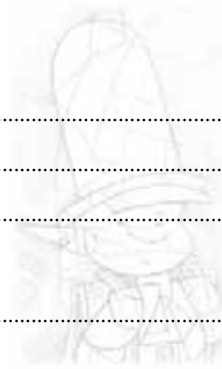
PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes propostes de treball amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:
AUTORA:
IL·LUSTRADOR:
EDICIONS BROMERA
COL·LECCIÓ:
NÚM.:

1. A què dedicava Murfi tot el seu temps? Què et sembla a tu?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Per què estava tan preocupada la senyora Purpurina?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Ompli la graella amb les característiques dels seus dos únics companys:

	El gos	El gat
Nom		
Color		
Peculiaritats		
Relació amb l'amo		

4. De tots els somnis dels habitants de Magimagi, quin t'ha agradat més? Per què?

.....
.....
.....
.....
.....

5. Com descobriren els veïns que els havien furtat els somnis?

.....
.....
.....
.....
.....

6. Quina funció tenien els objectes màgics de la fada dels Somnis?

.....
.....
.....
.....
.....

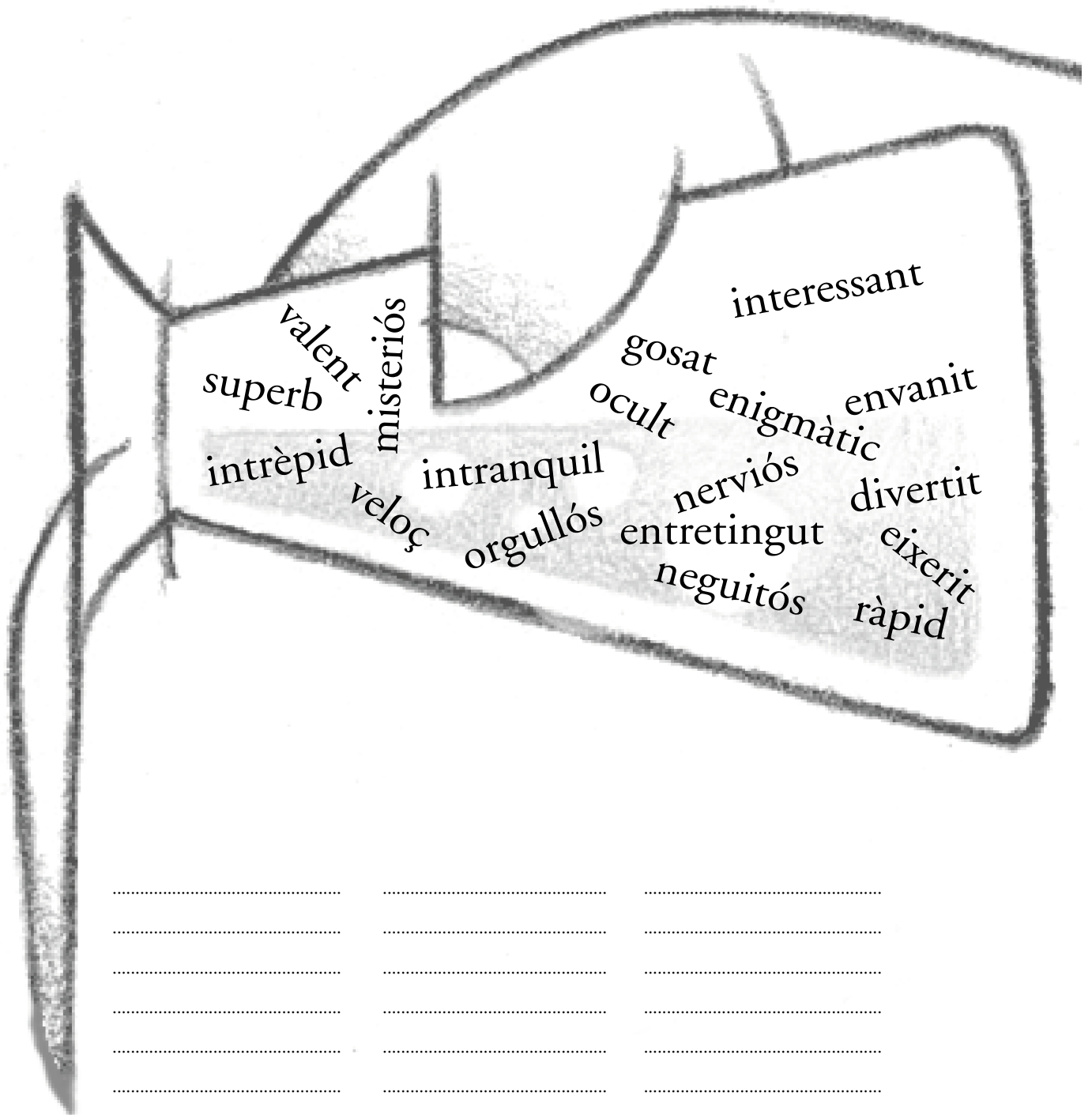
7. Tria un d'aquests finals diferents i explica per què l'has triat.

- a) Murfi va ser castigat pels seus pares a eixir de casa tots els dies i parlar amb la gent.
- b) La gent del poble, reunida en assemblea, va decidir que Murfi se n'anara a viure fora durant un temps.
- c) Murfi, per a aconseguir el perdó, oferí el seu Laboratori com a escola de mag-mags.

.....
.....
.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Murfi volia inventar una cosa *grandiosa, genial i fabulosa*. Aquests tres adjectius són sinònims. Forma tríos de sinònims amb els adjectius següents:

2. Gràcies a la descripció detallada que hi ha en la pàgina 8, ja t'has imaginat com són els mag-mag. Dibuixa'n un dins del requadre i completa la fitxa que hi ha davall.

Els mag-mag:

Alçada: Orelles:

Cabells: Caràcter:

Els agrada:

3. Relaciona les dues columnes per tal de conèixer millor les comparacions que utilitza l'autora del llibre.

1. alegres
2. s'havia escampat
3. una nit fosca
4. vestit vaporós i brillant
5. bramaven
6. blaus

a) com els pensaments
b) com els rajos del sol
c) com uns descosits
d) com unes castanyoles
e) com el cel
f) com una taca d'oli

4. Ordena les accions següents que indiquen com Murfi va aconseguir tenir somnis.

- c) Beure's una poció màgica que el fera somiar.
- f) Fer-se invisible.
- d) Preguntar a un grup de xicots malcriats.
- g) Furtar els somnis de tots els habitants de Magimagi.
- a) Dir-se a l'orella una fórmula màgica.
- e) Visualitzar els somnis en un vídeo de disseny propi.
- b) Preguntar a sa mare com es somiava.

1r:.....

2n:.....

3r:.....

4t:.....

5é:.....

6é:.....

7é:.....

5. Inventa una poció dels somnis distinta de la del nostre protagonista canviant la procedència dels ingredients.

Ingredients:

Pèls de rata treballadora	Pèls de.....
Saliva de lloro parlador	Saliva de.....
Mirades perdudes i recuperades	Mirades.....
Cendres d'arbres nans	Cendres de.....
Fulles de grans geranis	Fulles de.....

1/2

6. A continuació, indica com s'elabora la recepta.

Procés d'elaboració:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2/2

7. Aquesta història està plena d'objectes màgics com la lupa mirainvisible de la fada dels Somnis. Busca una aplicació pràctica i inventa un nom per als objectes següents pensant que són màgics:

Objecte	Nom	Per a què aprofita
unes ulleres
un parasol
una cremallera
un mocador
un xiulet

8. Participa en el concurs de càmara lenta. Detalla cada pas com ho fa Murfi en la pàgina 17. Què fas per a les accions quotidianes següents?

a) menjar-te un entrepà:

.....

b) dutxar-te:

.....

c) fer els deures de matemàtiques:

.....

9. Completa la cançoneta que cantaven els llapis de colors i allarga-la segons les preguntes.

Som colors?

.....

I on anem?

.....

I què pintem?

.....

Som colors?

.....

On vivim?

.....

Què volem?

.....

Quan callem?

.....

Som colors?

.....

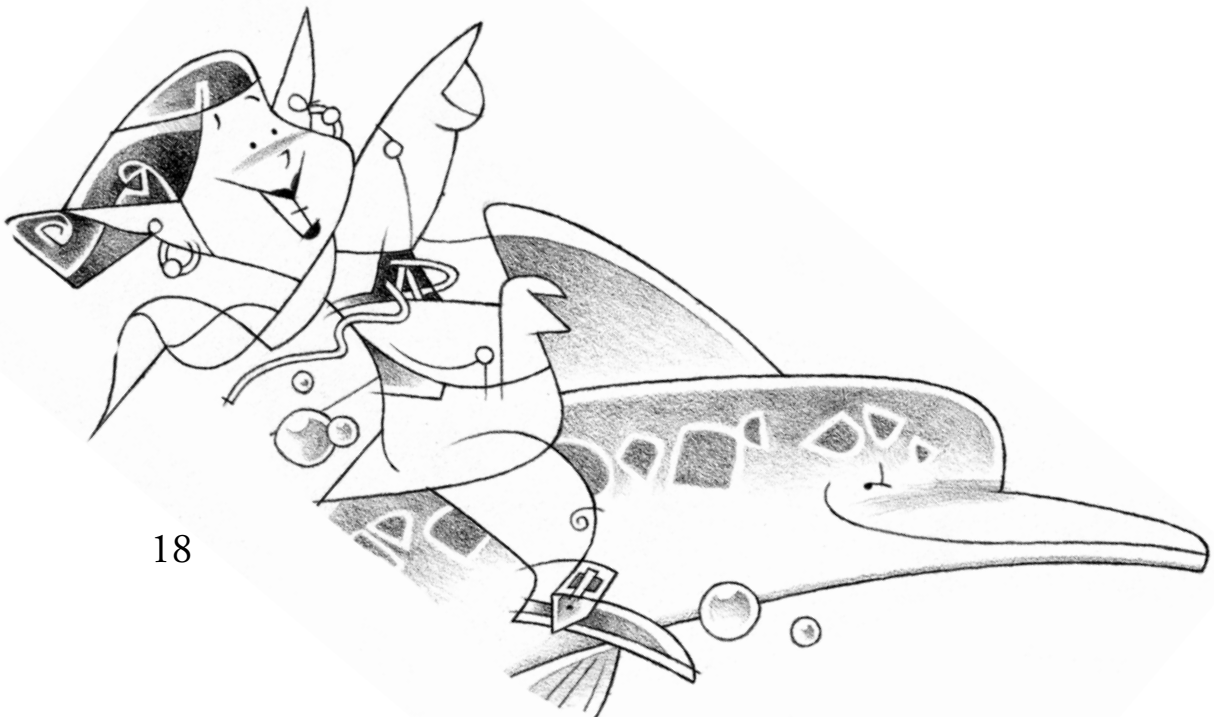
10. Completa l'encanteri següent amb les paraules del requadre.

concentrat-feroç-cos-forat-tos-costat

Prepara molt bé el teu
concentra't molt ben!
Quan notes una palmellada al
adreça't tot recte al
Només passes a l'altre,
et convertiràs en un animal

11. Proposa al teu professor o professora la construcció, amb l'ajuda dels companys i les companyes de classe, amb cartons i caixes, d'un túnel gran que us servisca per a jugar al joc de les transformacions. Després, aprén de memòria l'encanteri de l'activitat anterior, recita'l en veu alta i passa després pel túnel de transformació. En què t'has convertit?

12. Fes-te invisible! Proposa als companys i les companyes el joc següent: Col·loqueu-vos asseguts en rogle i al centre un company farà tota classe de moviments per a cridar la vostra atenció. Tots han de fer com si fóra invisible. S'eliminarà del rogle qui riga o demostre que l'ha vist. Pot triar-se després qui ha ideat millors estratègies per a cridar l'atenció.

13. La fada dels Somnis tenia molt bon humor. Li agradava contar acudits. Explica en què consisteix la gràcia dels acudits següents:

a) En un poble menut, un home caminava al costat de la tanca d'unes casetes. En això que sentí un soroll estrany:

–Set-set-set-set-set-set-set-set –deia una veu cridanera.

Empés per la curiositat, intentà descobrir-ne la procedència. Per això hagué d'enfilarse per damunt la tanca. Només guaitar el cap, rebé una poalada d'aigua.

–Huit-huit-huit-huit-huit-huit –deia ara la veu.

.....
.....
.....
.....

b) Un amic li comentà a un altre les increïbles habilitats del seu burro:

–És tan intel·ligent que m'organitza les factures. També sap enviar missatges per Internet i posa al dia les fitxes dels meus clients.

L'amic, meravellat pel que sentia, volgué comprar-li'l.

–Ni per tots els diners del món.

Li va oferir 6.000 euros, després 7.000 i, a la fi, n'acceptà 8.000.

Al cap d'una setmana es trobaren una altra vegada i, el nou amo del burro el recriminà:

–No era que el burro era tan llest i més? A mi no em fa res. No sap quasi ni renillar.

–Home, si li fas eixa propaganda, ara mateix l'has venut!

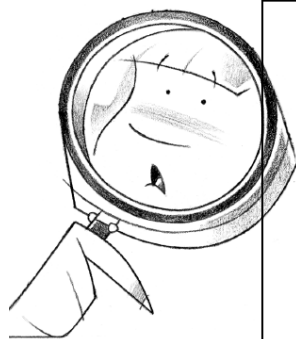
.....
.....
.....
.....

14. Desxifra i escriu sencer el somni següent, que comença a fer-se invisible:

Em trobava sobre unes roques contemplant la mar,
quan va eixir un dofí de plom i va començar a
parlar-me. Després, vaig pujar sobre el seu llom i
em va portar a visitar la mar de plomes.

15. Joga als missatges invisibles: escriu textos amb un punxó recolzant el paper sobre una superfície blaneta. Després, per a poder llegir el text, passa suaument un llapis per damunt de la superfície escrita. Apareixerà el missatge invisible. Intercanvia els missatges amb els dels teus companys i companyes.

16. Busca en la sopa de lletres el nom dels cinc mag-mags que apareixen en la història.

C	H	M	S	O	L	Z	A	X
E	A	T	I	G	O	C	V	A
O	P	P	D	B	S	U	B	N
T	V	B	E	Ñ	I	L	U	I
P	A	N	L	L	E	G	Y	R
O	S	Y	I	R	L	R	N	U
I	F	R	N	U	P	O	F	P
J	G	E	A	F	T	S	T	R
B	U	Q	H	J	O	D	K	U
A	C	A	P	I	U	Q	A	P